

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2014. május 9.

NÉMET NYELV

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI ÉRETTSÉGI VIZSGA

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

**EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA**

ÁLTALÁNOS ÚTMUTATÓ

1. A dolgozatok javításakor a Javítási-értékelési útmutatótól eltérni nem lehet.
2. Minden jó megoldás egy pontot ér, a rossz megoldás 0 pont.
3. Fél pont és többletpont nem adható.
4. Minden egyértelmű jelölést el kell fogadni (például aláhúzás helyett karikázást).
5. Ha a tanuló javítja a megoldását és a javítás egyértelmű, akkor elfogadható a jó megoldás.
6. A feladatok értékelésére a szürke mező szolgál. Ebben jelölje a helytelen megoldást mindig nullával, a helyeset pedig egyessel!

Példa:

11.	0	← helytelen
12.	1	← helyes

7. A vizsgán összesen 150 pont szereshető. Az egyes vizsgarészek arányát a vizsgaleírás szabályozza, ennek alapján meghatározott az egyes vizsgarészekben a vizsgapontok száma.

Vizsgarész	Vizsgapont
Olvasott szöveg értéke	30
Nyelvhelyesség	30
Hallott szöveg értéke	30
Íráskészség	30
Szóbeli	30
Összesen:	150

Az egyes vizsgarészekben a kérdések száma nem egyezik meg a vizsgapontok számával, ezért átszámításra van szükség. A vizsgapontok kiszámításához használja a Javítási-értékelési útmutatóban található átszámítási táblázatokat! Az *Íráskészség* vizsgarészben nincs szükség átszámítási táblázatra, de az első feladat pontszámát felezni kell.

A füzetek végén található összesítő táblázatba be kell írnia a tanuló összes megszerzett pontszámát, valamint az átszámítási táblázat segítségével meghatározott vizsgapontokat is (átszámított vizsgapont).

OLVASOTT SZÖVEG ÉRTÉSE

1.

Megoldásként van, ahol több lehetőséget is megadunk. Ezekon kívül elfogadhatók azok a változatok is, amelyek tartalmilag megegyeznek ezekkel. A megoldásokban előforduló nyelvi vagy helyesírási hibákat figyelmen kívül kell hagyni, amennyiben a válasz érthető.

0. In einem Zirkuswagen.
1. Man darf (nur sehr) langsam / in Deutschland mit 25 km/h, in Österreich mit 10 km/h (mit dem Zirkuswagen) fahren / den (Zirkus)Wagen ziehen.
2. Sie ist in der Manege groß geworden. / Ihre Eltern machen (seit über 20 Jahren) Zirkus.
- 3.-4. Weil jeder Mensch von Clowns lernen kann. / Weil Clowns authentisch leben. / Weil Clowns sich nicht verstellen. / Sie gehen immer einen anderen Weg.
- 5.-6. Man muss Holz hacken / einheizen / Wasser (von einem Hydranten) holen / das Wasser friert (im Winter) ein. / Sie müssen Wasser kaufen.
7. Der Internetzugang / der WLAN-Router.
8. Eine Sauna.
9. (Der Stadt) Wien.
10. Es ist, wie auf einem Festival(gelände). / Mit dem Festivalleben.

2.

Megoldásként van, ahol több lehetőséget is megadunk. Ezekon kívül elfogadhatók azok a változatok is, amelyek tartalmilag megegyeznek ezekkel. A megoldásokban előforduló nyelvi vagy helyesírási hibákat figyelmen kívül kell hagyni, amennyiben a válasz érthető.

0. *Ecuador*
11. vor zwei Jahren
12. wohnen
13. finanzieren
14. Studenten(wohn)heim
15. als Kellner / in einer Bar / als Spanischlehrer / in einer Sprachschule
16. ein Stipendium / monatlich 300,- €
17. eine Werbung für die Hochschule (in Bayern) / für das Studium (in Bayern)
18. eine deutsche Schule
19. ein Konto zu eröffnen / eine Versicherung abzuschließen / er holt sie vom Flughafen ab
20. die Hochschule vorne an den Ranglisten war / die Studiengebühren (relativ) gering waren
21. (ein paar Jahre) in Deutschland arbeiten / bleiben

3.

0.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.
C	I	G	A	H	B	E	F

Kimarad: D

Átszámítási táblázat

Összesítse a javítás végén az egyes feladatokban elért pontszámokat! Ez az összeg lesz a feladatpont (legfeljebb 28 pont). A következő táblázat segítségével határozhatja meg, hogy az elért feladatpontok (bal oldali oszlop) mennyi vizsgapontot jelentenek (jobb oldali oszlop).

Feladatpont	Vizsgapont
28	30
27	29
26	28
25	27
24	26
23	25
22	24
21	22
20	21
19	20
18	19
17	18
16	17
15	16

Feladatpont	Vizsgapont
14	15
13	14
12	13
11	12
10	11
9	10
8	9
7	7
6	6
5	5
4	4
3	3
2	2
1	1
0	0

Források

- www.fluter.de/de/113/erfahrungen/10738/
- www.donaukurier.de/themen/wissen/hochschule/art133692,2777436#153823821
- <http://suite101.de/article/marzipan-aus-lubeck--entstehung-herstellung-und-weltruhm-a122624>

NYELVHELYESSÉG

A helyesírási hibával leírt szavak nem fogadhatók el. A régi helyesírással írt alakok nem fogadhatók el.

Minden feladatban csak egy megoldás értékelhető. Variációk megadásakor nem jár pont, még akkor sem, ha köztük van a jó megoldás.

1.

0. zum
1. von
2. auf
3. Mit (Csak nagybetűvel fogadható el.)
4. zwischen
5. für

Kimarad: aus

2.

0. der
6. wenn
7. bei der
8. dass
9. ohne
10. weil
11. Damit (Csak nagybetűvel fogadható el.)

Kimarad: in dem

3.

0.	12.	13.	14.	15.	16.
C	F	B	G	E	A

Kimarad: D

4.

A megoldásba csak 3 ✓-t lehet beírni. Amennyiben a vizsgázó ennél többet jelöl be, minden fölösleges ✓-ért le kell vonni egy pontot. Tehát a következők szerint járjon el:

- Számolja meg, hogy hány ✓ szerepel a vizsgázó megoldásában. Ha 3-nál többet írt be, akkor a „-1” négyzetbe írja be a különbözetet.
- Ellenőrizze, hogy az itemek megoldása helyes-e.
- A feladat pontszámát úgy kell kiszámolni, hogy a jó itemek számából levonja a „-1” négyzetben szereplő számot. A feladatra 0-nál kevesebb pont nem adható!

(01) für

(02) ✓

17. ✓

18. sie

19. werden

20. ✓

21. jeder

22. zu

23. ✓

24. gehabt

25. es

5.

0. *Vergangene*
 26. entschieden
 27. klingt/klang
 28. zusätzlich
 29. Praxis

30. versorgen
 31. deutlich / bedeutend
 32. entlassen
 33. anbieten
 34. Gespräche / Besprechungen

Átszámítási táblázat

Összesítse a javítás végén az egyes feladatokban elért pontszámokat! Ez az összeg lesz a feladatpont (legfeljebb 34 pont). A következő táblázat segítségével határozhatja meg, hogy az elért feladatpontok (bal oldali oszlop) mennyi vizsgapontot jelentenek (jobb oldali oszlop).

Feladatpont	Vizsgapont
34	30
33	29
32	28
31	27
30	26
29	26
28	25
27	24
26	23
25	22
24	21
23	20
22	19
21	19
20	18
19	17
18	16

Feladatpont	Vizsgapont
17	15
16	14
15	13
14	12
13	11
12	11
11	10
10	9
9	8
8	7
7	6
6	5
5	4
4	4
3	3
2	2
1	1
0	0

Források

1. Bild der Frau, Nr. 32 3.August 2012. S.47
2. <http://www.donaukurier.de/extras/kindernachrichten/art71515,2691095>
3. www.sowieso.de/portal/halbzeit/tischtennis-der-u-bahn
4. www.kiraka.de/spielen-und-hoeren/nachrichten/beitrag/b/fernsehen-ist-das-wichtigste-hobby/
5. www.mz-web.de/extern/downloads/galaxo_2012-09-04.pdf

HALLOTT SZÖVEG ÉRTÉSE

1.

Megoldásként van, ahol több lehetőséget is megadunk. Ezekon kívül elfogadhatók azok a változatok is, amelyek tartalmilag megegyeznek ezekkel. A megoldásokban előforduló nyelvi vagy helyesírási hibákat figyelmen kívül kell hagyni, amennyiben a válasz érthető.

0. *durch Bildschirme*

1. ein Abitur zu bekommen

2.-3. ihr Sohn ist behindert / eingeschränkt; sie ist (körperlich) eingeschränkt / behindert
(A sorrend mindegy.)

4.-5. Das Mindestalter ist 18 Jahre; ein Hauptschulabschluss; 75,- € pro Monat bezahlen /die Kosten (übernehmen) /Schulgeld (A sorrend mindegy.)

6. ob alle da sind /ob sich alle mit den Prüfungsaufgaben beschäftigen

7. an einer regulären / normalen Schule

8. 20 Stunden /5 Tage mit 4 (Unterrichts)stunden

9. Sie möchte Sozialpädagogik studieren. / Sie möchte mit drogensüchtigen Menschen arbeiten.

2.

Megoldásként csak 9 X-et lehet beírni. Amennyiben a vizsgázó ennél többet jelöl be, minden fölösleges X-ért le kell vonni egy pontot. Tehát a következők szerint kell eljárni:

- Számolja meg, hogy összesen hány X-et írt be a vizsgázó! Ha 9-nél többet írt be, akkor a „-1” négyzetbe írja be a különbözetet!
- Ellenőrizze, hogy a megfelelő itemek megoldása helyes-e!
- A végső pontszámot úgy kapja meg, hogy a jó itemek számából levonja a „-1” négyzetben szereplő számot.

Figyelem! Amennyiben a vizsgázó mindegyik négyzetbe X-et tett, tehát 15 X-et írt be, akkor a feladat nem kerül javításra, pontszáma 0 pont lesz.

0.	X	<i>welche schlechten Erfahrungen sie mit dem Adventskranz gesammelt hat.</i>
10.	X	wie der Erfinder des Adventskranzes hieß.
		wie viele Kinder der Erfinder hatte.
11.	X	wann der Erfinder seinen ersten Adventskranz gemacht hat.
12.	X	was die Kerzen auf dem ersten Adventskranz zeigten.
		wie der Erfinder das alte Wagenrad ausgewählt hat.
13.	X	wo der Erfinder den Kranz aufgehängt hat.
		warum man später mit Tannenzweigen den Adventskranz schmückte.
14.	X	warum der Adventskranz kleiner wurde.
15.	X	wann der erste Adventskranz in einer Kirche aufgehängt wurde.
16.	X	was die Kerzen auf dem Adventskranz bedeuten.
		welche Farben die Kerzen haben.
		welche Kerze man zuerst anzünden soll.
17.	X	was Tannenzweige auf dem Kranz symbolisieren.
		wie groß der Adventskranz sein soll.
18.	X	welche Bedeutung die Form des Adventskranzes hat.

3.

Megoldásként van, ahol több lehetőséget is megadunk. Ezekon kívül elfogadhatók azok a változatok is, amelyek tartalmilag megegyeznek ezekkel. A megoldásokban előforduló nyelvi vagy helyesírási hibákat figyelmen kívül kell hagyni, amennyiben a válasz érthető.

0. *von Lernboxen „Energie“*

19. (praktisch) erlebbar / interessant(er) / greifbar / fühlbar machen

20. 7–10 / von der siebten bis zur zehnten / zwischen der siebten und der zehnten

21. ein (Solar)auto / ein (Solar)boot / einen (Solar)roboter(hund)

22. in Gruppen / gemeinsam / zu sechst

23. ihr / das Umweltbewusstsein

24. Experten / Wissenschaftlern

SZÖVEGEK

Das erste Online-Gymnasium feiert Geburtstag

In Bayern können auch Schülerinnen und Schüler bis zum Abitur kommen, wenn sie nicht mobil sind. Seit einem Jahr arbeitet das Online-Gymnasium, eine Schule, die ausschließlich per Internet arbeitet und sich dennoch ganz konventionell zum Unterricht trifft, verbunden durch Bildschirm und Kamera.

Rudolf Schmitt sitzt vor drei Bildschirmen, auf denen er seine Unterrichtsvorbereitung geladen hat, auf einem der Schirme kann er ganz genau sehen, wer von seinen Schülern bereits online ist. Er lehrt Deutsch an Bayerns erstem Online-Gymnasium, die Computer-Ausrüstung dazu gehört Rudolf Hein – dem Französischlehrer.

Für Anja ist das Online-Gymnasium die einzige Chance, ein Abitur zu bekommen, denn an einem Regelunterricht oder an Kursen eines Abendgymnasiums kann sie nicht teilnehmen.

„Das hat zweierlei Gründe: Einmal habe ich einen Sohn, der behindert ist, der sehr eingeschränkt ist und der mich braucht, der das nicht ertragen würde, wenn ich jeden Abend weg wäre. Das ist das Eine, das Andere ist, dass ich selber körperlich eingeschränkt bin. Es gibt verschiedene Handicaps, die mich davon abhalten, den regulären Unterricht zu besuchen.“

Um dabei sein zu können, braucht man allerdings ein fachärztliches Attest, das bescheinigt, dass der Besuch an einer Regelschule oder an einem Abendgymnasium nicht möglich ist. Ansonsten sind die Zugangsvoraussetzungen aber überschaubar, und auch die Kosten halten sich in Grenzen.

„Das Mindestalter ist 18, Voraussetzung ist Hauptschulabschluss, wer den Hauptschulabschluss hat, der kann dann diesen vierjährigen Kurs besuchen. Die Kosten, die auf die Schülerinnen, auf die Studierenden zukommen, sind im Monat 75 Euro, der Rest wird subventioniert.“

Alles ganz nett, aber was ist bei Prüfungen und Schulaufgaben? Auch da muss keiner in die Schule kommen, erklärt Französischlehrer Rudolf Hein, allerdings schreibt der Schüler überwacht von der Webcam.

[„Da sind sie ein ...] Wir müssen irgendwie doch mal ein Auge werfen, im wahrsten Sinne des Wortes, ob alle da sind und sich mit ihren Prüfungsaufgaben beschäftigen.“

Nur die Abiturprüfung selbst muss man dann an einer regulären Schule ablegen, ansonsten läuft alles vom heimischen Wohnzimmer aus. Also eine lupenreine Onlineschule.

„Das ist eigentlich das Besondere, und wenn ich so sagen darf, auch das Einzigartige am Online-Gymnasium Bayern. Wir haben ständig den Kontakt zu den Schülern. Das heißt wir

haben fünf Tage mit vier Unterrichtsstunden, also zwanzig Stunden. Es ist nicht so wie in anderen Fällen, wo Materialien verschickt werden und dann so Art 'blended learning' stattfindet, sondern wir haben Unterricht.“

Bundesweit gibt es nichts Vergleichbares, es gibt lediglich Abendgymnasien, die 'blended learning' bieten, das heißt zwei Schultage online, drei Tage Präsenzpflicht. Für Anja und ihre Mitschüler aufgrund ihres Handicaps also keine Alternative. Sie hat übrigens bereits klare Vorstellungen, wie es nach dem Abi weitergehen soll.

„Ja, ich habe Pläne, ich würde gerne Sozialpädagogik studieren, und ich würde gerne mit drogensüchtigen Menschen arbeiten.“

Und was wollen die anderen so machen?

„Manche erhoffen sich einfach einen besseren Arbeitsplatz zu Hause, das heißt ein Bildschirmarbeitsplatz, der etwas anspruchsvoller ist, nachdem sie das Abitur gemacht haben.“

Übrigens, das Online-Gymnasium Bayern nimmt auch Schüler aus anderen Bundesländern auf.

Woher kommt der Adventskranz?

Advent, Advent, ein Lichtlein brennt...und so weiter und so fort. So ein Adventskranz muss schon sein, oder? Wie sieht Ihrer denn aus? Klassisch, also rund, aus Tannenzweigen? Oder was Abstraktes? Ich sage Ihnen, nachdem ich in meiner Kindheit schlechte Erfahrungen mit einem abstrakten Adventskranz gesammelt habe – er hatte irgendwie mehrere Etagen und stand am dritten Advent lichterloh in Flammen, kommen mir heute nur noch klassische und vor allem feuerfeste Adventskränze ins Haus. Die Frage ist aber: Warum schleppen wir überhaupt an den Vorweihnachtstagen so viel Tannengrün ins Haus? Und warum die Kerzen? Wer hatte denn die Idee?

Der Mann hieß Johann Heinrich Wichern. Er lebte im 19. Jahrhundert und war offenbar grundsätzlich eine nette Person. Zum einen hat er eine Stiftung für die Betreuung von Kindern gegründet. Im sogenannten Rauhen Haus, einem alten Bauernhaus in der Nähe von Hamburg, brachte er Kinder, die in schlechten Verhältnissen leben mussten, unter. Und wie das so eben ist, waren die Kinder auch damals schon recht ungeduldig, was Weihnachten betrifft und fragten immer wieder, wann denn endlich Heilig Abend ist. Und dann hatte der Herr Wichern im Jahr 1839 die Idee, Kerzen aufzustellen, die vom ersten Advent an zeigen, wie viele Tage es noch bis Weihnachten sind. Und da es 1839 23 Tage waren, nahm er also 19 kleine und vier große Kerzen, die kleinen für die Werkstage und die großen für die Adventssonntage. Allerdings nahm er keinen Kranz aus Tannenzweigen, sondern einfach ein altes Wagenrad, befestigte darauf die Kerzen und hängte es in einem Saal des Hauses auf.

Er persönlich fand seine Idee besonders gut. War sie ja auch. Aber dann hat er auch ziemlich vielen Leuten davon erzählt. Blöd war jetzt halt nur, dass er kein Patent darauf angemeldet hatte, denn irgendwann machten eben alle die Sache mit dem Adventskranz nach und schmückten ihn zusätzlich mit Tannenzweigen. Aber nicht jeder hatte auch so viel Platz, um sich ein Wagenrad voll mit Kerzen in die Bude zu hängen und so verkleinerte man irgendwann das Ganze und steckte nur noch vier Kerzen auf den Adventskranz. Diese Version landete dann auch in den katholischen Kirchen. Der Herr Wichern war nämlich evangelisch. 1925 hing der erste Adventskranz in einer Kirche in Köln, ein paar Jahre später dann auch in München.

So und nun für alle Verschwörungstheoretiker noch etwas Futter: Also, dass die vier übrig gebliebenen Kerzen jeweils für einen Adventssonntag stehen, darin sind wir uns ja schon mal einig. So und das ist aber nicht alles. Jede Kerze, die angezündet wird, bedeutet auch mehr

Licht und zwar im Hinblick auf die Geburt Jesu, den die Christen auch das Licht der Welt nennen. Und ganz wichtig: Die Kerzen immer im Uhrzeigersinn anzünden, sonst passiert sicher was ganz Schlimmes! Dann sind da die Tannenzweige, bekanntermaßen grün wie die Hoffnung und stachelig. Grün steht aber nicht nur für die Hoffnung, sondern auch für das ewige Leben, auf das wir schließlich alle warten. Dann, als wäre das alles noch nicht genug, ist das ganze Ding auch noch rund. Da könnte man zum Beispiel sagen, rund wie der Erdkreis, oder aber noch mal wie das ewige Leben, hach man könnte auch ewig so weitermachen. Oder man sagt halt einfach, dass die vier Kerzen jeweils für einen Adventssonntag stehen...

Das ABC der Energie

Das Wissen über Energie kann man sich nicht früh genug aneignen. Für Schulen bietet der Verein für nachhaltige Energiewirtschaft daher Energiepakete an, sogenannte LernBoxen „Energie“, so Gründer und Energieexperte Thorsten Bohg.

„Strom ist halt nicht greifbar oder fühlbar, ist nicht erlebbar – man kann ihn nicht sehen. Trotzdem können auch schon Kinder und Jugendliche mit dem Thema Strom was anfangen, sich damit praktisch beschäftigen. Im Unterricht gibt es auch interessante Dinge, wie man Strom erlebbar machen kann. Und dafür haben wir ein Paket für Schulen geschnürt, mit dem Energieerzeugung, Energietransport, Energiespeicherung und Energieverbrauch praktisch erlebbar gemacht werden.“

Gedacht sind die LernBoxen für Kinder und Jugendliche von der siebten bis zur zehnten Klasse – für andere Altersstufen können sie aber auch angepasst werden. So ein Paket beinhaltet...

„...einen Multimeter, mit dem man Spannung, Stromstärke und Stromwiderstand messen kann. Dafür haben wir auch Batterien und die nötigen Clips beigelegt. Und außerdem haben wir ein Solarkit beigelegt, mit dem man ein Solarauto, ein Solarboot oder auch einen Solarroboterhund bauen kann. Mit all diesen Materialien kommen gleichzeitig auch Aufgaben und Informationsblätter, die wir zur Verfügung stellen und die Schüler sollen dann in Gruppen von zirka sechs Schülern gemeinsam diese Aufgaben lösen.“

Die LernBoxen sind für Schulen übrigens komplett kostenlos und sie beinhalten auch keine versteckte Werbung. Neben der Sensibilisierung und dem besseren Verständnis für Energiethemen soll auch das Umweltbewusstsein der Schüler gestärkt werden. Zusammengefasst und leicht erklärt werden solche Themen auf dem Internetportal Strom.org.

„Wir als Verein haben uns zum Ziel gesetzt, mit unserer Plattform dem Bürger die Möglichkeit zu bieten, leicht verständliche, gut aufbereitete Informationen zum Thema Energie zu bekommen und gleichzeitig auch Experten – wie zum Beispiel Wissenschaftler – auf unserer Plattform zum Austausch von aktuellen Lösungsansätzen zu Themen zu bekommen.“

Das Informationsportal www.strom.org ist das Kernstück des Vereins und soll nach und nach zu einer umfangreichen Wissensdatenbank zum kompletten Thema Energie ausgebaut werden. Die Lernboxen können Schulen hier übrigens auch kostenlos bestellen.

Átszámítási táblázat

Összesítse a javítás végén az egyes feladatokban elért pontszámokat! Ez az összeg lesz a feladatpont (legfeljebb 24 pont). A következő táblázat segítségével határozhatja meg, hogy az elért feladatpontok (bal oldali oszlop) mennyi vizsgapontot jelentenek (jobb oldali oszlop).

Feladatpont	Vizsgapont
24	30
23	29
22	28
21	26
20	25
19	24
18	23
17	21
16	20
15	19
14	18
13	16

Feladatpont	Vizsgapont
12	15
11	14
10	13
9	11
8	10
7	9
6	8
5	6
4	5
3	4
2	3
1	1
0	0

Források

1. <http://www.dradio.de/dlf/sendungen/campus/1923777/>
2. www.o-ton-office.de/kategorie/podcasts
3. www.themenportal.de/audio/das-abc-der-energie-kostenlose-energie-lernboxen-fuer-schulen-beitrag

ÍRÁSKÉSZSÉG

Az írásfeladatok értékelése központilag kidolgozott analitikus skálák segítségével történik. Ez az értékelési eljárás meghatározott értékelési szempontokon, valamint az egyes szempontokhoz tartozó szintleírásokon alapul. Minden írásbeli munkát ezen szempontok segítségével kell értékelni oly módon, hogy a dolgozatot minden egyes értékelési szempontnál újra kell olvasni.

Ezen értékelési eljárás további sajátossága, hogy a szintleírások a nyelvi teljesítményt értékelő szempontoknál nem tartalmaznak hibaszámokra vonatkozó utalásokat, valamint nem osztályozzák előre az egyes hibatípusokat a hibák súlyossága alapján. Ennek oka az, hogy az egyes nyelvi hibák súlyosságát (értelemzavaró vagy nem értelemzavaró hiba) csak az adott szöveggörnyezet figyelembevételével lehet megállapítani.

A javítás alapelvei

1. A dolgozatot akkor is értékelni kell, ha a vizsgázó eltér a megadott szöveghossztól.
2. Fél pontok és jutalompontok nem adhatók.
3. A dolgozatban a hibákat mind a szövegben, mind a margón jelölni kell. A Javítási-értékelési útmutatóban megadott javítási jelrendszer használata kötelező.
4. Az ismétlődő nyelvhelyességi hibákat csak egyszer kell az értékelésnél figyelembe venni.
5. Figyelem! A „nullázási szabály” a két feladatban különböző! Amennyiben az első feladatban a Formai jegyek és hangnem szempont kivételével bármelyik szempont alapján a dolgozat 0 pontos, akkor a többi értékelési szempont alapján is 0 pontot kell rá adni. A második feladatban bármelyik szempont alapján 0 pontos a dolgozat, akkor a többi értékelési szempont alapján is 0 pontot kell rá adni. A két feladat értékelése egymástól független. Tehát ha a dolgozatot a fenti szabály miatt lenullázza az egyik feladatban, akkor a másik feladat értékelése nem lesz automatikusan 0 pont!
6. A második feladatban a vizsgázónak választási lehetősége van, és a megoldása elé beírja, hogy melyik témát kívánja kidolgozni. Ha a vizsgázó a második feladatban mindkét választási lehetőséget kidolgozza, és a javító tanár számára nem derül ki egyértelműen, hogy melyik feladatot választotta, akkor az első témát kell kijavítani és értékelni.

Első feladat

Összefoglaló táblázat az értékelési szempontokról:

Értékelési szempontok	Maximális pontszám
Tartalom	5
Formai jegyek és hangnem	2
Szövegalkotás	3
Szókincs, kifejezésmód	5
Nyelvtan, helyesírás	5
Összesen	20
Vizsgapont	10

1. Mivel a két feladat aránya az értékelésben 1/3–2/3, az első feladatnak a pontszámát felezni kell, azaz 10 vizsgapont szerezhető. Amennyiben a pontszám felezése után kapott összeg fél pontra végződik, felfelé kell kerekíteni. Ebben a vizsgarészben tehát nincsen külön átszámítási táblázat.
2. Amennyiben a dolgozat a *Tartalom*, *Szövegalkotás*, *Szókincs*, *kifejezésmód* vagy a *Nyelvtan*, *helyesírás* értékelési szempont alapján 0 pontos, akkor a többi szempont alapján is 0 pont. Figyelem! Ha a dolgozat a *Formai jegyek és hangnem* szempont alapján 0 pontos, akkor értékelni kell a többi értékelési szempont alapján.

Az értékelési szempontok részletes kifejtése

Tartalom

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- hány irányító szempontra tért ki, és megfelelően tárgyalta-e azokat,
- hogyan valósította meg a kommunikációs cél(oka)t.

Egy adott irányító szempont tárgyalása akkor tekinthető megfelelőnek, ha a vizsgázó kitér a megadott szempontra, mondatai minden lényeges információt tartalmaznak, illetve minden lényeges információra rákérdeznek, és ismétlésektől mentesek. Amennyiben egy irányító szemponthoz több alpont tartozik, a szempont kifejtése akkor tekinthető megfelelőnek, ha a vizsgázó az összes alpontot tárgyalja. (A kifejtendő alpontok a szempont mellett zárójelben is szerepelhetnek. A szempontok mellett zárójelben, z.B.-al közölt, segítségnek szánt ötletek nem számítanak kötelezően kifejtendő alpontnak.) Ha a vizsgázó egy irányító szempontra kitér, de mondatai nem tartalmaznak minden lényeges információt, illetve nem kérdeznek rá minden lényeges információra, az adott irányító szempont tárgyalása csak részben megfelelő. Az adott irányító szempont tárgyalása abban az esetben is csak részben megfelelő, ha a vizsgázó anyanyelvi olvasó számára értelmezhetetlen információt ad meg (pl. az életkor helyett a vizsgázó azt adja meg, hogy negyedik).

Érdeklődő típusú levél esetén előfordul, hogy a vizsgázónak bizonyos információkra kell rákérdeznie. Ebben az esetben megfelelő lehet az adott szempont kifejtése akkor is, ha a vizsgázó csak egy mondatban fogalmazza meg a kérdést.

Ha egy irányító szempont tárgyalása nyelvi okokból nem érhető, azt a *Tartalom* szempontnál úgy kell értékelni, mintha a vizsgázó nem tért volna ki rá, azaz az adott irányító szempont kifejtése nem megfelelő. Ezt a hibát figyelembe kell venni a nyelvi teljesítmény értékelésekor is, azaz a hiba jellegétől függően a *Szókincs*, *kifejezőmód* vagy a *Nyelvtan*, *helyesírás* szempontoknál.

Új, azaz nem megadott szempontok értékelésére nincs lehetőség.

Formai jegyek és hangnem

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó által létrehozott szöveg

- megfelel-e a levéllel, mint szövegfajtaival szemben állított formai követelményeknek, azaz helyesen tartalmazza-e a dátumot, a megszólítást, az elköszönést és aláírást,
- hangneme megfelel-e a címzetthez való viszonyoknak és a közlési szándéknak.

E szempont értékelésénél csak a nyelvtani és helyesírási hibát sem tartalmazó variációk számítanak helyesnek. Amennyiben a megszólítás és az elköszönés külön-külön helyes ugyan, de nem illenek egymáshoz, akkor a formai jegyek nem megfelelőek (0 pont).

Néhány példa a helyes megszólításra és elköszönésre:

Helyes megszólítás	Helyes elköszönés
Sehr geehrte Damen und Herren,/! Sehr geehrter Herr ... ,/! Sehr geehrte Frau ... ,/!	Mit freundlichen Grüßen Mit freundlichem Gruß Freundliche Grüße
Lieber/Liebe....,/! Liebe Freunde,/! Hallo,/! Hallo Peter / Leute / Freunde,/!	Mit (den) besten Grüßen Mit herzlichen Grüßen Herzliche / Liebe / Viele Grüße Herzlich(st) Tschüs / Ciao / Bis bald / Servus

Helyes dátum:

(Miskolc,)(den) 16.10.2013 – a levél jobb felső sarkában

Az aláírás akkor helyes, ha az elköszönés alatti sorban van. Néhány példa a helyes aláírásra:

Péter Szabó / Szabó Péter

Péter / die Deutschgruppe / Klasse 10D

Nem fogadható el az aláírás abban az esetben, ha ellentmond a levél tartalmának és/vagy hangnemenek.

Szövegalkotás

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- logikus-e a szöveg gondolatmenete, azaz az irányító szempontok valamint az ezekhez kapcsolódó gondolatok elrendezése,
- megfelelő-e a gondolati tagolás, azaz van-e bevezetés, tárgyalás és befejezés,
- hogyan használja a vizsgázó a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit,
- megfelelő-e a formai tagolás.

A szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemei

A szöveget a mondatok halmazától a kohézió különbözteti meg, amit a szöveget alkotó elemek jelentésének szerves összefüggése és a szerkezeti összekapcsoltság biztosít. A szöveg egységét biztosító jelentés szintű kapcsolatteremtés leggyakoribb eszközei a következők:

- teljesen vagy részben ismétlődő szavak, szószerkezetek,
- szinonimák,
- a szavak és szószerkezetek jelentése között lehetséges néhány viszony (ellentét, ok-okozati viszony stb.),
- a mondatok logikai-tartalmi elrendezése (ok-okozat, általános-konkrét stb.).

A mondatok kapcsolódását biztosító nyelvtani, szerkezeti kapcsolóelemek:

- az önálló mondatok közötti kötőszók,
- rámutató szók (különbféle névmások, határozószók),
- egyéb nyelvtani viszonyító elemek (igeragozás, középfok stb.).

A *Szövegalkotás* szempontnál a *Tartalom* szemponttól függetlenül kell eljárni és csak a tárgyalt szempontok alapján lehet megítélni a dolgozat felépítését és gondolatmenetét.

Szókincs és kifejezésmód

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- megfelel-e a vizsgázó által használt szókincs a témának, a szituációnak, a szerepnek és a közlési szándéknak,
- megfelel-e a szóhasználat az emelt szintű érettségi vizsga követelményeinek (mennyire változatos).

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést. Értelemzavaró hibának az számít, ha a mondat/szövegrész tartalma csak újraolvasás után érthető, azaz anyanyelvi olvasó csak nehezen vagy egyáltalán nem értené meg a mondanivalót.

A nyelvi hibákat az értékelés során csak egyszer szabad figyelembe venni, azaz a hiba jellegétől függően vagy a *Szókincs, kifejezésmód* vagy a *Nyelvtan, helyesírás* szempontnál. Amennyiben például a vizsgázó egy szót nem megfelelően használ (pl. a „bringen” ige helyett a „holen” igét), ezt a hibát csak a *Szókincs, kifejezésmód* szempontnál lehet értékelni. Ha a vizsgázó egy előjárószót helytelen vonzattal használ (pl. „um+Dativ”), ezt a hibát csak a *Nyelvtan, helyesírás* szempontnál lehet értékelni.

Azoknál az értelemzavaró hibáknál, amelyek következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetlenné, és amelyeknél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó, az egyszeri értékelés elve nem érvényes. Az ilyen típusú hibákat tehát mindkét szempontnál értékelni kell.

E szempont értékelésénél a megszólítás és az elköszönés hibáit is figyelembe kell venni.

Nyelvtan, helyesírás

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- megfelel-e a vizsgázó által létrehozott szöveg a mondatban, az alakban és a helyesírás normáinak,
- megfelel-e a nyelvhasználat az emelt szintű érettségi vizsga követelményeinek (mennyire változatosak a nyelvtani struktúrák és a mondatszerkesztés).

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést. A további részletes útmutatást lásd a *Szókincs, kifejezésmód* szempontnál.

Javítási jelrendszer

Áttekinthetőbb a javítási jelrendszer, ha az egyes szempontokhoz tartozó jeleket egy-egy oszlopban egymás alá írjuk.

Tartalom

A tartalmi szempontok teljesítését a lap jobb oldalán található sávban jelöljük a szempont sorszámának megadásával:

- ④ (bekarikázott szám) = teljesített tartalmi szempont,
- √3 (hiányjel + szám) = nem tárgyalt vagy nyelvi okból nem érthető tartalmi szempont,
- 2– (szám + mínuszjel) = érintett, de nem megfelelően kifejtett tartalmi szempont.

Amennyiben a vizsgázó egy irányító szempontot a szövegben több helyen tárgyal, a szempont teljesítését az utolsó említés helyénél kell jelölni.

Formai jegyek és hangnem

A formai jegyeket a lap jobb oldalán található sávban kell jelölni a következő betűkkel:

- Dátum = D
- Megszólítás = M
- Köszönés = K
- Aláírás = A

A teljesítés minőségét mutató jelek:

- Ⓧ (bekarikázott betű) = az adott formai jegy teljesítése helyes,
- √ K (hiányjel + betű) = hiányzik vagy nem elfogadható az adott formai jegy.

Szövegalkotás

A *Tartalom* szempontnál használt számozás segít e szempont megítélésénél is.

Szókincs, kifejezésmód

A hibákat a lap jobb oldalán található sávban kell jelölni a következő betűkkel:

- L = lexikai hiba,
- ÉL = értelemzavaró lexikai hiba,
- É = értelemzavaró hiba, amely következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetlenné, és amelynél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó.

A szövegben használt jelek:

aláhúzás hullámvonallal = lexikai hiba

~~~~~

aláhúzás hullámvonallal + i = ismétlődő lexikai hiba

~~~~~ i

Az ismétlődő hibákat nem kell a javító sávban jelölni.

Nyelvtan, helyesírás

A hibákat a lap jobb oldalán található sávban kell jelölni a következő betűkkel:

G = nyelvtani (grammatikai) hiba

ÉG = értelemzavaró nyelvtani hiba

É = értelemzavaró hiba, amely következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetlenné, és amelynél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó

H = helyesírási hiba

A szövegben használt jelek:

aláhúzás = nyelvtani vagy helyesírási hiba

√ (hiányjel) = hiányzik egy szó

nyíl = szórendi hiba

aláhúzás + i = ismétlődő hiba
i

Az ismétlődő hibákat nem kell a javító sávban jelölni.

Értékelési skála (1. feladat)*Tartalom*

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó öt irányító szempontot dolgozott ki megfelelően.
A vizsgázó a kommunikációs célokat megfelelően valósította meg.	A vizsgázó négy irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, a többit pedig csak részben vagy egyáltalán nem.
A vizsgázó a kommunikációs célokat nagyrészt megfelelően valósította meg.	A vizsgázó három irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, a többit pedig csak részben vagy egyáltalán nem.
vagy: A vizsgázó két irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, és még legalább egy irányító szempontot tárgyalt részben.
A kommunikációs célokat részben valósította meg.	A vizsgázó csak két irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, és nem tárgyalta a többi szempontot.
Alapvető kommunikációs célját nem éri el.

Formai jegyek és hangnem

2 pont	1 pont	0 pont
A szöveg formai jegyei teljesen megfelelnek a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak és a címzethez való viszony-nak.
Van helyes megszólítás, dátum, elköszönés és aláírás.	A szöveg formai jegyei nagyjából megfelelnek a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak és a címzethez való viszony-nak.
Van helyes megszólítás és aláírás. A dátum és az elköszönés hibás vagy hiányzik.	A szöveg formai jegyei nem felelnek meg a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak és a címzethez való viszony-nak.
Hiányzik vagy nem helyes a megszólítás és/vagy az aláírás.
vagy: A vizsgázó nem törekedett a levélforma betartására.

Szövegalkotás

3 pont	2 pont	1 pont	0 pont
A szöveg felépítése, az irányító szempontok elrendezése logikus.
A gondolati tagolás megfelelő: van bevezetés, tárgyalás és befejezés.
A vizsgázó megfelelően használja a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit: létrejön a szövegkohézió.
A formai tagolás megfelelő.	A szöveg felépítése, az irányító szempontok elrendezése nagyrészt logikus.
A vizsgázó törekszik a gondolati tagolásra: van bevezetés vagy befejezés.
A vizsgázó nagyrészt megfelelően használja a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit. A mondatok nagyrészt szervesen kapcsolódnak egymáshoz.	A mondanivaló nem mindenütt logikus elrendezésű.
A vizsgázó nem törekszik a gondolati tagolásra: hiányzik a bevezetés és a befejezés.
Az írásmű még szövegnek tekinthető, bár a mondatok több helyen nem kapcsolódnak egymáshoz.	Nem jött létre szöveg.
A mondanivaló nem logikus elrendezésű, a gondolatok esetlegesen követik egymást.
Az írásmű tagolatlan és áttekinthetetlen, túlnyomórészt izolált mondatok halmozásából áll.

Szókincs, kifejezőmód

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A szöveget a témának és a közlési szándéknak megfelelő változatos szókincs jellemzi.
Az előforduló kisebb lexikai pontatlanságok nem nehezítik a megértést.	A szöveget nagyrészt a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókincs jellemzi.
A vizsgázó törekszik a változatos szóhasználatra.
A szóhasználat néhány helyen nem megfelelő, ez azonban alig nehezíti a megértést.	A szöveg szókincse egyszerű. Sok a szóismétlés.
A szóhasználat többször nem megfelelő. A hibák néhány helyen nehezítik a megértést.	A szövegben felhasznált szókincs szegényes.
A nem megfelelő szóhasználat több helyen jelentősen nehezíti és/vagy akadályozza a megértést.

Nyelvtan, helyesírás

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó változatos nyelvtani struktúrákat használ, valamint mondat-szerkesztése is változatos.
A szöveg hibátlan vagy csak kevés, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hiba található benne.	A vizsgázó törekszik a változatos nyelvtani struktúrák használatára és a változatos mondat-szerkesztésre.
A szövegben több, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hiba és/vagy néhány, a szöveg megértését nehezítő hiba található.	A vizsgázó egyszerű nyelvtani struktúrákat használ és/vagy mondat-szerkesztése nem kellően változatos.
Rendszerszerű hibákat ejt.
A szövegben sok hiba van, és/vagy a hibák többször nehezítik a megértést.	A szöveget a szintnek nem megfelelő, túlságosan egyszerű nyelvtani struktúrák és igénytelen mondat-szerkesztés jellemzi.
A szövegben sok, a szöveg megértését jelentősen nehezítő és/vagy akadályozó hiba található.

Második feladat

Összefoglaló táblázat az értékelési szempontokról:

Értékelési szempontok	Maximális pontszám
Tartalom	5
Szövegalkotás	5
Szókincs, kifejezésmód	5
Nyelvtan, helyesírás	5
Összesen	20
Vizsgapont	20

Amennyiben a dolgozat bármelyik értékelési szempont alapján 0 pontos, akkor a többi értékelési szempont pontszáma is 0 pont.

Az értékelési szempontok részletes kifejtése

Tartalom

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- hány irányító szempontra tért ki és milyen mélységben tárgyalta azokat,
- megfelelően kifejtette és indokolta-e véleményét.

A témakifejtés során a vizsgázónak a megadott témát tágabb kontextusba kell helyeznie, továbbá ki kell fejtenie, és érvekkel alá kell támasztania véleményét (valamelyik irányító szempont kapcsán). A vizsgázónak mind a négy irányító szempontra ki kell térnie dolgozatában. Egy irányító szempont tárgyalása akkor tekinthető megfelelően részletesnek, ha a vizsgázó legalább két gondolatot fogalmaz meg hozzá. Amennyiben a vizsgázó egy irányító szempontot csak személyes vonatkozásban tárgyal, az irányító szempont kifejtése csak részben megfelelő. Amennyiben a vizsgázó szó szerint átvesz egy vagy több mondatot a gondolati segítséget nyújtó segédanyagból, a lemásolt rész nem vehető figyelembe az adott irányító szempont értékelésekor. Egy szinten belül (4–3 vagy 2–1) az irányító szempontok kifejtésének részletessége értékelhető.

Ha egy irányító szempont tárgyalása nyelvi okokból nem érhető, azt a *Tartalom* szempontnál úgy kell értékelni, mintha a vizsgázó nem tért volna ki rá, azaz az irányító szempont kifejtése nem megfelelő. Ezt a hibát figyelembe kell venni a nyelvi teljesítmény értékelésekor is, azaz a hiba jellegétől függően a *Szókincs, kifejezésmód* vagy a *Nyelvtan, helyesírás* szempontoknál.

Szövegalkotás

Az emelt szint első feladatánál található részletes útmutatás érvényes ennél a feladatnál is. Azonban a 4–3 és a 2–1 pontos sávoknál a formailag nem megfelelően tagolt szövegeket az alacsonyabb pontszámmal kell értékelni. Ez nem jelenti azonban azt, hogy a formailag tagolt, de kevésbé logikus felépítésű szövegek nem értékelhetők az alacsonyabb pontszámmal.

Szókincs és kifejezésmód

A részletes útmutatást lásd az első feladatnál.

Nyelvtan, helyesírás

A részletes útmutatást lásd az első feladatnál.

Javítási jelrendszer

Lásd az első feladatnál.

Értékelési skála (2. feladat)*Tartalom*

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó négy irányító szempont kifejtésével részletesen és megfelelő mélységben dolgozta ki a témát. Minden irányító szempont-hoz két gondolatot fogalmazott meg.
Részletesen kifejtette, és érvekkel megfelelően alátámasztotta véleményét.	A vizsgázó három irányító szempontot megfelelő mélységben dolgozott ki, azaz két gondolatot írt hozzájuk. A negyedik szempontot csak részben vagy egyáltalán nem tárgyalta.
A vizsgázó törekedett arra, hogy részletesen kifejtse, és érvekkel alátámassza véleményét.	A vizsgázó két irányító szempontot dolgozott ki részletesen (két-két gondolatot fogalmazott meg) vagy négy, illetve három irányító szempontot tárgyalt részben (egy gondolatot írt hozzájuk).
A vizsgázó nem fejtette ki részletesen véleményét, alig érvelt.	A vizsgázó csak egy irányító szempontot dolgozott ki részletesen (két gondolatot fogalmazott meg hozzá), vagy csak két irányító szempontot tárgyalt részben (egy-egy gondolatot fogalmazott meg).
A vizsgázó nem fejtette ki megfelelően véleményét.

Szövegalkotás

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A szöveg felépítése, az irányító szempontok és az ezekhez kapcsolódó gondolatok elrendezése logikus.
A gondolati tagolás megfelelő.
A vizsgázó megfelelően használja a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit: létrejön a szövegkohézió.
A szöveg formai tagolása megfelelő.	A szöveg felépítése, az irányító szempontok és az ezekhez kapcsolódó gondolatok elrendezése nagyrészt logikus.
A vizsgázó törekszik a gondolati tagolásra.
A vizsgázó nagyrészt megfelelően használja a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit. A mondatok nagyrészt szervesen kapcsolódnak egymáshoz.
Amennyiben a szöveg formailag nem megfelelően tagolt, az alacsonyabb pontszámot kell adni.	A mondanivaló nem mindenütt logikus elrendezésű. Sok a gondolati ismétlés.
A vizsgázó nem törekszik a gondolati tagolásra.
Az írásmű még szövegnek tekinthető, bár a mondatok több helyen nem kapcsolódnak egymáshoz.
Amennyiben a szöveg formailag nem megfelelően tagolt, az alacsonyabb pontszámot kell adni.	Nem jött létre szöveg.
A mondanivaló nem logikus elrendezésű, a gondolatok esetlegesen követik egymást.
Az írásmű tagolatlan és áttekinthetetlen, túlnyomórészt izolált mondatok halmazából áll.

Szókincs, kifejezésmód

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A szöveget a témának és a közlési szándéknak megfelelő változatos szókincs jellemzi.
Az előforduló kisebb lexikai pontatlanságok nem nehezítik a megértést.	A szöveget nagyrészt a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókincs jellemzi.
A vizsgázó törekszik a változatos szóhasználatra.
A szóhasználat néhány helyen nem megfelelő, ez azonban alig nehezíti a megértést.	A szöveg szókincese egyszerű. Sok a szóismétlés.
A szóhasználat többször nem megfelelő. A hibák néhány helyen nehezítik a megértést.	A szövegben felhasznált szókincs szegényes.
A nem megfelelő szóhasználat több helyen jelentősen nehezíti és/vagy akadályozza a megértést.

Nyelvtan, helyesírás

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó változatos nyelvtani struktúrákat használ, valamint mondat-szerkesztése is változatos.
A szöveg hibátlan vagy csak kevés, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hiba található benne.	A vizsgázó törekszik a változatos nyelvtani struktúrák használatára és a változatos mondat-szerkesztésre.
A szövegben több, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hiba és/vagy néhány, a szöveg megértését nehezítő hiba található.	A vizsgázó egyszerű nyelvtani struktúrákat használ és/vagy mondat-szerkesztése nem kellően változatos.
Rendszerszerű hibákat ejt.
A szövegben sok hiba van, és/vagy a hibák többször nehezítik a megértést.	A szöveget a szintnek nem megfelelő, túlságosan egyszerű nyelvtani struktúrák és igénytelen mondat-szerkesztés jellemzi.
A szövegben sok, a szöveg megértését jelentősen nehezítő és/vagy akadályozó hiba található.